

ПРАВОВА БОРОТЬБА ЗА ДКЦПФР

КСУ ВИЗНАЧАЄ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ СТАТУСУ ДКЦПФР, ЩО ЗУМОВИТЬ ВАГУ ВПЛИВОВОСТІ ПРЕЗИДЕНТА ЧИ КМУ НА КОМІСІЮ, ЯКА ВИЗНАЧАТИМЕ ПОЛІТИКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Незважаючи на проведення дострокових парламентських виборів та початок роботи новообраного складу Верховної Ради України VI скликання, в державі у латентній формі продовжується протистояння між вищими органами державної влади навколо перерозподілу повноважень, викликаного конституційною реформою 2004 року

Конституційний Суд України на пленарному засіданні 20 листопада 2007 р. розпочав розгляд справи за конституційним поданням 48-ми народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частин 1, 5, 12 ст. 6 ЗУ «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30 жовтня 1996 р. № 448/96-ВР, пп. 1, 9 Положення про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФР), затвердженого Указом Президента України від 14 лютого 1997 р. № 142.

Суб'єкт права на конституційне подання звернувся до КСУ з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України, згадані положення в частині підпорядкування ДКЦПФР Президентів України, призначення та звільнення ним голови Комісії та її членів, затвердження Президентом України Положення.

Народні депутати України зазначають, що відповідно до пункту 9 ст. 116 Конституції України (в редакції ЗУ від 8 грудня 2004 р. № 2222-IV), до повноважень Кабміну віднесено утворення, реорганізацію та ліквідацію, відповідно до закону, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади.

Окрім цього, п. 9 ст. 116 Конституції України до повноважень КМУ віднесено призначення на посади та звільнення з посади за поданням Прем'єр-міністра України керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу КМУ.

Таким чином, констатують автори подання, згідно зі внесеними змінами, до Конституції України повноваження з утворення, реорганізації та ліквідації центральних органів виконавчої влади, а також повноваження щодо призначення на посади та звільнення з посад керівників

центрального органів виконавчої влади від Президента України передано КМУ.

КОНЦЕПТУАЛЬНА ДИСКУСІЯ В СТІНАХ КСУ

Перший день розгляду даної справи на пленарному засіданні КСУ позначився концептуальною дискусією між представником Верховної Ради України **Юрієм Мірошніченком** та суддею-доповідачем **Віктором Шишкіним**.

Як вказано вище, основним аргументом парламентарів стало цілком обгрунтоване твердження, що Основний Закон до повноважень Кабміну відносить призначення та звільнення з посад керівників центральних органів виконавчої влади,

Марина Ставнійчук

які не входять до складу КМУ.

Ще до початку судового засідання було зрозуміло, що мова піде передусім про те, чи є ДКЦПФР центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Хоча пан Мірошніченко виголосив досить ґрунтовну доповідь, у суддів КСУ (в першу чергу в судді Шишкіна) виникло багато запитань. Більшість із них, фактич-

Конституційний Суд України

но, зводилася до того, що у Законі ДКЦПФР не визначається як орган виконавчої влади (центральної чи ні, зі спеціальним статусом чи без такого). Законом ДКЦПФР віднесена до державних органів без додаткового визначення свого статусу. Суддю Шишкіна зацікавило, чому ВРУ при прийнятті даного Закону не потурбувалася про більш детальне визначення для ДКЦПФР.

Пан Мірошніченко не зміг дати чіткої відповіді на це питання і лише зауважив, що Конституція України передбачає існування трьох гілок влади. Оскільки ДКЦПФР, очевидно, не належить ані до законодавчої, ані до судової гілки, цілком обгрунтованим є твердження, що це орган виконавчої влади.

ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА ПРОГНОЗ ОПТИМІСТИЧНИЙ

Незнайшов, що відповісти представник ВРУ і на питання щодо джерела коштів, із яких фінансується діяльність ДКЦПФР. Чи це кошти, що виділені на фінансування діяльності органів виконавчої влади, чи інша стаття видатків?

Підтвердження державного фінансування Комісії як органу виконавчої влади стало би надійним аргументом на користь чіткого визначення її статусу. Проте на заваді обгрунтованій відповіді на це питання стала сумнозвісна всім фахівцям

структура ЗУ «Про Державний бюджет», у якій відсутній чіткий розподіл видатків бюджету за будь-якими критеріями, в тому числі за гілками влади.

Непевні відповіді пана Мірошніченка на суддівські питання додали оптимізму **Марині Ставнійчук**, заступниці глави Секретаріату Президента України – представниці Президента України у Конституційному Суді України.

Пані Ставнійчук повідомила журналістів, що з точки зору інтересів Президента України сприймає цілком оптимістично перспективи розгляду даної справи у КСУ. Окрім цього, пані Ставнійчук зауважила, що з початком роботи ВРУ нового скликання існує велика ймовірність скасування чи, принаймні, значної трансформації ЗУ «Про Кабінет Міністрів України». Це, в свою чергу, може призвести до втрати сенсу даного конституційного подання народних депутатів.

Хоча як завершиться дана справа у КСУ для фондового ринку, зміни статусу та порядку формування ДКЦПФР можуть мати несподівані наслідки, які важко спрогнозувати сьогодні.

Хоча вітчизняний фондовий ринок не є занадто чутливим до змін зовнішнього середовища, на відміну від фондових ринків західних країн, раптові зміни державної політики у сфері обігу цінних паперів можуть відчутно позначитися на його стабільності.

ПАРАСКОВІЯ ЙОНІВНА

Спеціально для «Юридичної газети»

ІНСТИТУТУ ПОЛІТОЛОГІЇ І ПРАВА НПУ – 15 РОКІВ

У Києві 22 листопада 2007 року відбулося урочисте відзначення 15-річчя Інституту політології і права (ІПіП) Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Аби довідатися більше про Інститут, «ЮГ» поспілкувалася з її директором і студентами

За словами директора Інституту професора **Богдана Андрусишина**, Інститут, фактично, є ровесником незалежності України.

Зараз в Інституті працює 96 викладачів (18 докторів наук, професорів, 39 кандидатів наук). Навчально-виховний процес забезпечують такі відомі академічні вчені як **Юрій Шемшученко**, **Володимир Бабкін**, **Іван Варзар**, **Володимир Горбатенко**, **Ольга Бабкіна** та інші.

В Інституті за спеціальностями «правознавство» та «політологія» навчається 632 студенти, а також 95 аспірантів. За останні 2 роки в ІПіП було захищено 1 докторську та 9 кандидатських дисертацій.

Як відзначають в Інституті, за результатами щорічних перевірок студенти Інституту демонструють успішність у навчанні.

Продовження на стор. 18

КОЛОНКА СТУДЕНТА

ЯК СТУДЕНТУ НЕ
ПЕРЕТВОРИТИСЯ НА
ПОВНОПРАВНОГО ПРАКТИКА,
АБИ ЗГОДОМ ЗНОВУ НЕ
ПЕРЕТВОРИТИСЯ НА СТУДЕНТА

Із кожним роком на юридичний ринок України потрапляють тисячі «потенційних юристів». «Потенційних», бо випускники національних ВНЗ, подекуди, не відповідають жодним стандартам та вимогам, які встановлюють юридичні фірми. І справа тут не тільки у відповідному рівні знань (який, щиро кажучи, здебільшого просто дивує), а й у методології роботи.

Проблема сучасної правничої освіти полягає в тому, що студенти вивчають правові дисципліни суто теоретично, не моделюючи та не уявляючи конкретних життєвих обставин. Навіть такі, здавалося би, практичні дисципліни як інвестиційне чи банківське право перетворюються на муштрування нормативних актів безвідносно до реалій. Саме це і призводить до того, що, «виходячи в світ», учорашній студент губиться та не може «продати» свої знання та отримати бажану посаду.

Перше, що повинен вирішити студент на останніх курсах правничої школи – ким бути. Уточнимо, що питання це не є визначенням майбутньої галузевої приналежності. Кожен повинен вирішити, з огляду на свої здібності та вподобання, яку долю спіткати – аналітика чи процесуаліста. Загалом, це є тим наріжним каменем, який передусім галузевому поділу. Наприклад, образ адвоката – типовий приклад процесуаліста, який однаково добре почувається як у кримінальному, так і в господарському процесах. Фактично, сама професія адвоката, як зазначають деякі адвокати, і була створена для представництва будь-яких інтересів у суді. Що ж стосується юриста-аналітика, то людина з явно вираженими аналітичними здібностями завжди зможе влаштуватися на держслужбачу відповідний підрозділ юридичної фірми.

Проблема з працевлаштуванням учорашніх студентів багато в чому залежить від наявності попереднього досвіду роботи за фахом. Зараз майже неможливо знайти оголошення, в якому не зазначалося б «із досвідом роботи не менше...». Абсолютна більшість роботодавців відзначає, що поєднання навчання та роботи свідчить про здатність особи долати навантаження (як психологічні, такі фізичні), цілеспрямованість та амбітність студента, і, звичайно ж, не оціненний досвід. Останнє, в контексті вже згаданої проблеми надмірної теоретизації, має неабияке значення. Студент починає застосовувати отримані знання, вчасно усвідомлюючи факт непотрібності раніше вивченого. Зазвичай такі студенти надалі фокусуються на практичному використанні матеріалу, що змінює весь процес пізнання. Виникають питання щодо положень законодавства, які раніше просто не могли існувати. Разом із питаннями з'являються і сумніви щодо догматичного тлумачення цих питань різними авторами.

Разом із тим, починаючи працювати на 3-4 курсі, студент, як це вдало відзначають багато викладачів, менше часу приділяє навчанню, внаслідок чого не доотримує фактичного матеріалу, що може негативно відбитися на його професійній кар'єрі в майбутньому. Постає питання віднайдіння паритету між навчанням та практикою. Це питання пріоритетів, які кожна людина встановлює собі сама. Головне – не помилитися у виборі. Студент не повинен перетворюватися на повноправного практика, щоб у майбутньому не перетворитися знов на студента.

ОЛЕКСАНДР НІКОЛАЙЧИК
Студент ФПвН НАУКМА

ІНСТИТУТУ ПОЛІТОЛОГІЇ
І ПРАВА НПУ – 15 РОКІВ

У Києві 22 листопада 2007 року відбулося урочисте відзначення 15-річчя Інституту політології і права (ІПіП) Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Аби довідатися більше про Інститут, «ЮГ» поспілкувалася з її директором і студентами

Продовження. Початок на С. 1.

Богдан Андрусишин

директор Інституту політології і права

– **Пане Андрусишин, які найголовніші здобутки Інституту за 15 років?**

– Найголовніше те, що Інститут відбувся як такий. Він став самодостатньою структурою, помітною в освітньому просторі України. Його еволюція йшла від соціально-гуманітарного факультету, який об'єднав ряд загальноуніверситетських кафедр... правонаступником якого є Інститут. Про самодостатність Інституту – а також соціально-гуманітарного факультету – свідчить і те, що на його базі постали й інші інститути університету. Інститут викристалізувався як моноструктура політології та права – двох взаємодоповнювальних одного цілого.

– **Які якісні зміни змогли відчутти для себе студенти?**

– Зосередившись на двох спеціальностях – «політологія» та «правознавство», ми змогли й надалі намагатимемось максимально зосередитися на змісті, якості освіти. Це відчують студенти, котрі деякі дисципліни з двох спеціальностей слухають разом. Їхня освіченість, підготовленість до професійної діяльності зумовлена поєднанням цих спеціальностей.

Наше завдання – підготувати випускників до професійної діяльності. Й ми хочемо, аби випускники йшли працювати в навчальні заклади, в наукові установи, в заклади системи освіти.

– **У чому особливість вашого Інституту?**

Юридичних навчальних закладів в Україні чимало. Але ми довгий час залишалися чи не єдиним інститутом, який готував викладачів права, правознавства для неюридичних навчальних закладів. Це залишається нашою спеціалізацією й у цьому ми неповторні.

На рівні спеціаліста й зараз магістра Інститут готує фахівців з педагогічною підготовкою. Завершивши бакалаврат, наші випускники здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліста» чи «магістра» вже як викладачі права... Вони стають педагогами без потреби для цього закінчувати аспірантуру... Ми також додаємо більше спеціалізацій для студентів.

– **Чи вас не бентежить те, що ваші випускники не бажають ставати викладачами права?**

– Вони можуть займатися юридичною практикою. Ми готуємо їх до такої професійної діяльності в рамках державних стандартів.

– **Який конкурс на місце у вашому Інституті, який ліцензований обсяг?**

– Ліцензований обсяг – 60 місць на «денну форму навчання» за кожною спеціальністю – «правознавство» та політологія. Конкурс становить 7-8 осіб на місце.

– **Що якісно має змінитися в Інституті найближчим часом?**

– Якісні зміни в змісті освіти в світлі Болонського процесу. Ми намагаємось прищепити студенту навички самостійної роботи, навчати його думати. Зараз студент думає «по-шкільному». Приходить у ВНЗ й каже, що

тут легше вчитися. Але це не так. Він відчуває – тут більше свободи, яку інтерпретує як можливість працювати так, як він це вважає за потрібне.

На мою думку, треба змінювати цей підхід. Зі школи студент вже має бути готовим до са-

мостійної роботи, вміти приймати рішення, відповідати за них. У школі він перебуває під жорстким контролем – мається на увазі «класно-урочна» система – і в цьому плані в порівнянні з університетом спостерігається «розрив», який слід подолати.

Випускники поєднують викладацьку та юридичну практику

Оксана Зубач, студентка 5 курсу (магістратури) ІПіП

– **Що змінилося на краще для студентів за останні 15 років?**

– Для прикладу, було запроваджено магістратуру. Вважаю це здобутком Інституту. Це сприяє покращенню якості навчання. Також нам подобається те, що в Інститут приходять нові викладачі, які чудово викладають матеріал, чимало «дають» студентам. Ще я би відзначила колектив. Достатньо лише звернутися – з допомогою не забаряться. Це відчувають на собі й студенти.

– **Чим особливий Інститут для студента?**

– У нас цікава практика. Зокрема, педагогічна. Ми мали можливість читати курс правознавства та історії в школах Києва, вести заняття упродовж 6-ти тижнів. Також у нас є практика, це зараз на 5-му курсі, викладання вже на університетському рівні – вона відбувається чи то в нашому університеті, чи в Академії праці та соціальних відносин. Ми читаємо лекції, ведемо семінарські заняття.

– **Деякі дослідження свідчать про те, що**

Оксана Зубач

абсолютна більшість студентів Інституту не бажають працювати викладачем правознавства в школі (чит. ЮГ № 41 2007, С. 17). Натомість, бажають займатися юридичною практикою. Які настрої у випускників?

– Чимало наших випускників поєднують викладацьку та юридичну практику. В майбутньому і я намагатимусь їх поєднати. Зараз прагнути вступити до аспірантури, аби викладати в Інституті.

Передплатний індекс - 23684, 02171

ЛЮТИЙ 2007

• АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ
• КОМЕНТАРІ
• СУДОВА ПРАКТИКА

2⁽⁵⁶⁾ ЮРИДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

04050, м. Київ, вул. Терещенка, 17-25 оф. 91
тел. (044) 230-01-73, факс. (044) 230-01-74,
e-mail: edit@justinian.com.ua www.justinian.com.ua